

الفبای ورود به بورس ؛ تازه کارها بخوانند

رونق بازار سرمایه در ماه های اخیر توجه بسیاری از صاحبان سرمایه خرد را در کشور جلب کرده و علاقمند به حضور در بورس کرده است ، روندی مثبت که در صورت حضور ناآگاهانه به پدیده ای عکس خود تبدیل خواهد شد. لذا آشنایی با مفاهیم بورسی و تسلط بر ادبیات حاکم بر این بازار اهمیت ویژه ای دارد .

شما با باز کردن پنجره اطلاعات هر شرکت بورسی به مفاهیمی همچون EPS و P/E و یا بازده سرمایه گذاری در مقاطع یک ماهه ، سه ماهه و سالانه برخورد می کنید مفاهیمی که برای تصمیم گیری اولیه در خرید یا فروش سهام و نوسان گیری سهام حائز اهمیت است . در این یادداشت به بررسی برخی مفاهیم اولیه رایج در بازار سرمایه می پردازیم.

معنی EPS چیست؟

EPS یکی از پرکاربردترین مفاهیم بورسی در بین سرمایه گذاران تازه کار و حرفه ای است. هر جا که وضعیت سهام یک شرکت از طرف سرمایه گذاران و تحلیلگران بازار مورد تحلیل و بررسی قرار می گیرد به شکل مستقیم یا غیر مستقیم پای eps نیز در میان است.

در واقع EPS یکی از مهم ترین مفاهیمی است که به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر قیمت سهام شرکتها در بورس تاثیر می گذارد. زمانی که شما سرمایه گذاری در بورس را شروع می کنید همیشه به اشکال مختلف با این کلمه درگیر هستید. اگر بخواهیم خیلی ساده تعریف کنیم که eps چیست می توانیم بگوییم که eps یک شرکت برابر است با میزان سودی که در آن شرکت به ازای هر یک عدد سهم شرکت بدست می آید.

EPS مخفف چیست؟

خود کلمه eps مخفف عبارت earning per share است که به معنی درآمد هر سهم است. وقتی که شما کل درآمد (سود پس از کسر مالیات) یک شرکت در پایان سال (سال مالی) را بر تعداد سهام آن شرکت تقسیم بکنید در واقع eps آن شرکت را محاسبه کرده اید. برای مثال فرض کنید شرکتی توانسته است در پایان یک سال ۱۰۰ میلیون ریال سود کسب کند و تعداد سهام آن شرکت نیز ۱ میلیون سهم است. در نتیجه eps آن شرکت برابر است با: $100,000,000 / 1,000,000 = 100$ ریال

یعنی این شرکت توانسته است در انتهای سال به ازای هر ۱ عدد سهم خود ۱۰۰ ریال سود بدست آورد. پس eps این شرکت در انتهای سال برابر ۱۰۰ ریال شده است. در ادامه به توضیح درباره دونهوع از eps که در بورس بسیار رایج هستند می پردازیم:

EPS پیش بینی شده

EPS پیش بینی شده (درآمد پیش بینی شده هر سهم) مقدار سودی است که یک شرکت در ابتدای سال مالی خود پیش بینی می کند که در انتهای همان سال مالی به آن برسد. شرکتهای بورسی هر ساله موظف هستند که قبل از شروع سال مالی جدید یک پیش بینی از عملکرد مالی خود به بورس ارائه کنند که در آن پیش بینی براساس عملکرد گذشته شرکت و همچنین نظر مدیران و کارشناسان شرکت یک eps برای سال مالی پیش روی شرکت پیش بینی می شود.

EPS محقق شده

این eps سودی است که یک شرکت توانسته بعد از گذشت یکسال مالی بدست بیاورد. حسابداران و مدیران شرکت بعد از پایان سال مالی شرکت عملکرد واقعی شرکت را بررسی می کنند، بعد از محاسبه درآمدها و هزینه های شرکت، مبلغی را به عنوان سود خالص و نهایی شرکت اعلام می کنند که این سود همان eps تحقق یافته است.

نکاتی درباره eps شرکتهای

از آنجایی که eps پیش بینی شده فقط یک پیش بینی است، در نتیجه ممکن است که در طی سال چندین بار تغییر پیدا کند. زیرا شرایط ممکن است در طی سال تغییر پیدا کند. مثلاً ممکن است با گذشت عملکرد شرکت بهتر یا بدتر شود. یا اتفاق خاصی در روند سودآوری شرکت رخ بدهد. احتمال دارد شرکت به این دلایل پیش بینی eps اولیه را کاهش یا افزایش دهد. به این اتفاق **تعدیل سود یا تعدیل eps** گفته می شود.

شرکت های بورسی موظف هستند بعد از گذشت هر فصل از سال مالی خود، گزارش عملکرد خود را اعلام کنند و بعد از آن مجدداً یک eps پیش بینی شده برای ادامه سال مالی خود ارائه بدهند. این eps جدید می تواند نسبت به eps پیش بینی شده قبلی تفاوتی نداشته باشد و یا تفاوت پیدا کرده باشد و شرکت تعدیل eps داشته باشد که این به عملکرد شرکت در ۳ ماه گذشته بستگی دارد.

هرچقدر از شروع سال مالی می گذرد، به دلیل اینکه اطلاعات بیشتری از عملکرد واقعی شرکت وجود دارد و اطلاعات مالی در دسترس مدیران شرکت واقعی تر است، eps پیش بینی شده شرکت به آن eps که در انتهای سال محقق خواهد شد نزدیکتر می شود و قابلیت اتکای بیشتری برای سهامداران شرکت خواهد داشت.

معمولا eps پیش بینی شده مبنای قیمت گذاری قرار می گیرد، چرا که eps تحقق یافته بعد از پایان سال مالی شرکت بدست می آید و اثر آن قبلا بر روی قیمت سهم گذاشته شده است. در نتیجه یک سرمایه گذار باید این توانایی را بدست بیاورد که خودش بررسی کند که آیا براساس شرایط موجود eps پیش بینی شده شرکت به واقعیت نزدیک است. یا اینکه شرکت پیش بینی درستی از eps خود ارائه نداده است و این eps می تواند در انتهای سال افزایش یا کاهش پیدا کند.

معنی DPS چیست؟

کلمه dps مخفف عبارت dividend per share است. آن قسمتی از eps است که بین سهامداران تقسیم می شود. درصد سود تقسیمی یا dps در بین شرکتها متفاوت است. شرکتها سیاستهای متفاوتی درخصوص تقسیم سود دارند. برخی ترجیح می دهند بیشتر سود سهام را بین سهامداران تقسیم کنند. اما برخی دیگر درصد کمی از سود را تقسیم کرده و بخش عمده آن را به تأمین نقدینگی مورد نیاز برای انجام طرحهای توسعه‌ای، اختصاص می دهند. حال اینکه چه مقدار از eps به عنوان dps بین سهامداران تقسیم شود،

تفاوت EPS و DPS چیست؟

جنس هر دوی آنها از سود شرکت است. تفاوت در این است که در بیشتر مواقع با هم برابر نیستند. معمولا مقدار dps از eps شرکت کمتر است. چون شرکتها علاقه دارند بخشی از سود را نزد خود نگهدارند. اما گاهی نیز ممکن است به دلایلی dps از eps بیشتر شود. مثلا شرکت علاوه بر سود امسال، از سود انباشته ای که از سال گذشته داشته است نیز مقداری را تقسیم کند. این کار باعث می شود که مقدار dps از مقدار eps بیشتر شود.

نکات مهم در مورد DPS

معمولا شرکتها همه سود خود را به عنوان dps بین سهامداران تقسیم نمی کنند. بلکه مقداری از آن را نزد خود نگه می دارند تا بر حسب شرایط و نیاز خود از آن استفاده درست بکنند.

هر شخصی که در هنگام مجمع شرکت سهامدار است، سودی که به عنوان dps در مجمع تصویب می شود به او تعلق می گیرد. پس حتی اگر فردای مجمع سهام خود را بفروشد نیز dps به او تعلق می گیرد.

شرکتها طبق قوانین بورس ۸ ماه زمان دارند که سود نقدی سهامداران را پرداخت کنند. بعضی از شرکتها این سود را زود و بعضی نیز خیلی دیر پرداخت می کنند.

مفهوم بازده سرمایه

فرض کنید فردی، سهام شرکتی را به قیمت ۱۵۰ تومان می خرد. اگر این شرکت در پایان سال، به ازای هر سهم، ۱۵ تومان سود نقدی به سهامدارانش بدهد و قیمت سهم هم در پایان سال، به ۱۹۵ تومان برسد، بنابراین بازده سرمایه گذاری فرد در مجموع ۴۰ درصد بوده است؛ ۱۰ درصد بازده ناشی از دریافت سود نقدی و ۳۰ درصد بازده ناشی از افزایش قیمت سهام.

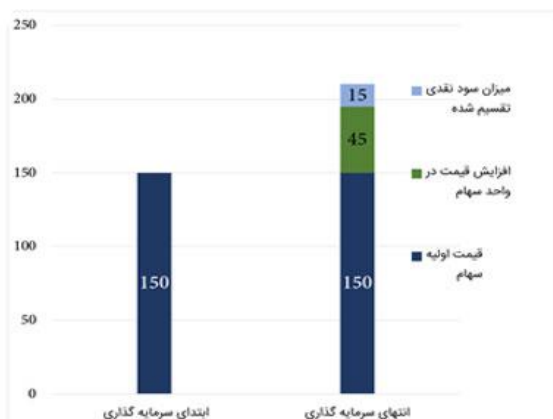
$$R (\%) = \frac{P_1 - P_0 + D}{P_0} * 100$$

P_0 = قیمت اولیه سهم در ابتدای دوره سرمایه گذاری

P_1 = قیمت نهایی سهم در انتهای دوره سرمایه گذاری

D = سود نقدی

R = بازدهی سرمایه گذاری

$$40\% = \frac{195 - 150 + 15}{150} * 100$$

مفهوم نسبت p/e

نسبت p/e در واقع انتظارات سرمایه گذاران از بازدهی آینده یک دارایی را به ما نشان می دهد. به این معنی که یک سرمایه گذار حاضر است به ازای هر ۱ ریال بازدهی (در این مقاله بازدهی از **سهام**) که بدست می آورد، چند ریال پرداخت کند. برای درک بهتر این مفهوم به مثال زیر توجه کنید. فرض کنید شما ۱ میلیون تومان در بانک سپرده گذاری می کنید. بانک به شما می گوید که به ازای این پولی که شما سپرده گذاری کرده اید سالیانه ۲۰٪ سود به شما پرداخت می کند. یعنی در ازای ۱ میلیون تومان سپرده گذاری شما، سالیانه ۲۰۰ هزار تومان سود به شما پرداخت می کند. برای اینکه در این مثال p/e را محاسبه کنید باید قیمتی که پرداخت می کنید (یعنی ۱ میلیون تومان) را به سودی که بدست می آورید (یعنی ۲۰۰ هزار تومان) تقسیم کنید: $1,000,000 / 200,000 = 5$

پس در این مثال p/e سود بانکی برابر با ۵ شده است. اینجا p/e برابر ۵ به این معنی است که شما حاضر شده اید به ازای هر ۱ ریال سودی که از بانک دریافت می کنید ۵ ریال پرداخت بکنید. برخی نیز اینگونه تفسیر می کنند که اگر p/e برابر ۵ است به این معنی است که ۵ سال زمان می برد تا سرمایه شما از طریق بازدهی های بدست آمده برگردد.

نسبت p/e چه کاربردی دارد؟

اگر بخواهیم در یک جمله و خیلی ساده بگوییم که p/e چه کاربردی دارد، می توان گفت این نسبت یکی از ابزارهایی است که برای ارزش گذاری سهام مورد استفاده قرار می گیرد. تاکید می کنیم این نسبت فقط یکی از ابزارهای ارزش گذاری سهام است، نه تنها ابزار ارزش گذاری.

اما چگونه از این نسبت برای ارزش گذاری استفاده می شود؟ یکی دیگر از نام های این نسبت، **ضریب سهام** است. برای ارزش گذاری با استفاده از p/e باید عکس رابطه ای که توضیح دادیم مورد استفاده قرار بگیرد.

به این شکل که یک p/e برای سهم محاسبه می شود، سپس در سود آن ضرب می شود و ارزش آن سهم بدست می آید

$$P/E * eps = price$$

وقتی شما ارزش سهم را با این روش محاسبه می کنید، باید ببینید که قیمت آن سهم در بازار بیشتر از قیمت محاسباتی شماست یا کمتر. اگر قیمت سهم در بازار بیشتر از این عدد باشد، یعنی آن سهم ارزنده نیست. ولی اگر قیمت سهم در بازار کمتر از این عدد باشد، به این معنی است که آن سهم ارزنده است و قابلیت رشد دارد.

نکته ای که اینجا وجود دارد این است که تمام این موارد به این بستگی دارد که شما نسبت p/e را به درستی محاسبه کنید. در غیر این صورت ارزشی که برای سهم بدست می آورید اشتباه خواهد بود. نحوه محاسبه نسبت p/e یک بحث مفصل و تخصصی است که از حوصله این مقاله خارج است.

نکاتی درباره p/e در بورس

یکی از تاثیر گذار ترین آیتم های موثر در نسبت p/e یک شرکت سود یا eps آن شرکت است. وقتی شرکت ها برای محاسبه سود خود از روش های مختلف حسابداری استفاده می کنند، ممکن است این سود تحت تاثیر قرار بگیرد و کمتر یا بیشتر از مقدار واقعی خود نشان داده شود. پس باید این نکته را مد نظر خود قرار دهید.

نسبت های p/e بالا یا پایین همیشه نشان دهنده ارزنده بودن و یا گران بودن سهم نیستند. بلکه همانطور که گفته شد بالا یا پایین بودن این نسبت، توقع بازار از آینده شرکت و سودآوری آن را نشان می دهد. در بسیار از

موارد بازار اشتباه می کند، شما نباید به انتظار بازار بسنده کنید. سعی کنید خودتان نحوه صحیح محاسبه p/e را یاد بگیرید و از آن استفاده کنید.

P/E . یک ابزار مناسب برای ارزش گذاری شرکت است، ولی به تنهایی کافی نیست. بهتر است برای خرید سهام علاوه بر استفاده از این نسبت کاربردی، ابزارهای بیشتری را نیز مورد استفاده قرار دهید.

برای شرکت هایی که سود ندارند و اصطلاحاً زیانده هستند، محاسبه p/e عملاً کاربردی ندارد. چرا که این نسبت از تقسیم قیمت به درآمد بدست می آید. وقتی که سود یک شرکت منفی است یعنی آن شرکت درآمدی نداشته است. پس نسبت p/e منفی نداریم! برای ارزش گذاری شرکت هایی که اینگونه هستند از روش های دیگری استفاده می شود.

سهام شناور آزاد (Free Float)

بخشی از سهام یک شرکت است که دارندگان آن، آماده عرضه و فروش آن سهام هستند و قصد ندارند با حفظ آن قسمت از سهام، در مدیریت شرکت مشارکت کنند و انتظار می رود، در آینده نزدیک، قابل معامله باشد.

برای محاسبه سهام شناور آزاد باید ترکیب سهامداران بررسی شده و سهامداران راهبردی را مشخص کرد. سهامدار راهبردی، سهامدارانی هستند که در کوتاه مدت، قصد واگذاری سهام خود را نداشته و معمولاً می خواهند برای اعمال مدیریت خود، این سهام را حفظ کنند.

به عنوان مثال فرض کنید ۸۰ درصد سهام شرکت الف در اختیار شرکت ب باشد و شرکت ب قصد فروش سهام در کوتاه مدت را ندارد و هدفش مدیریت شرکت الف است (همان سهامدار راهبردی) در نتیجه شرکت الف فقط ۲۰ درصد سهام شناور آزاد دارد.

در بسیاری از بورس های دنیا شرکت هایی که کمتر از ۲۵ درصد سهام آن ها، شناور آزاد باشد، از فهرست شرکت های بورسی حذف می شوند. به دلیل اینکه اگر مالکان شرکتی نمی خواهند حداقل ۲۵ درصد سهام آن ها بین مردم توزیع شود و علاقه مند هستند سهام را برای خود نگه دارند، دلیلی برای حضور آن ها در بازار بورس وجود ندارد.

همچنین اگر سهمی نسبت سهام شناور آزاد بیشتری داشته باشد، امکان نقد شوندگی آن بیشتر و دست کاری قیمت آن کمتر می شود. زیرا حجم منابعی که برای دست کاری آن لازم است خیلی زیاد بوده، اما شرکتی که کوچک است و سهم شناور آزاد آن کم است، به سادگی دچار دست کاری قیمت می شود.

گفتنی است میزان سهام شناور آزاد شرکت‌های بورسی، توسط سازمان بورس تعیین شده و در سایت مدیریت فناوری بورس تهران در پنجره مربوط به هر نماد درج شده است. مثلاً سهام شناور آزاد فولاد ۲۴، مخابرات ایران پنج درصد و پالایشگاه اصفهان ۱۶ درصد است.

NAV چیست؟

برای انجام یک سرمایه‌گذاری موفق در بازار سهام همواره می‌بایست به تحلیل تکنیکال و تحلیل بنیادی سهام پرداخت و در صورتی که قیمت روز سهام کمتر از ارزش ذاتی سهام بود، آنگاه می‌توان اقدام به خرید سهام نمود. یکی از انواع شرکت‌های موجود در بازار سرمایه ایران شرکت‌های سرمایه‌گذاری می‌باشند. از آنجایی که عمده دارایی‌های شرکت‌های سرمایه‌گذاری، سهام و دارایی‌های مالی است می‌توان از اصطلاحی تحت عنوان NAV جهت محاسبه ارزش ذاتی این سهام استفاده نماییم.

NAV چیست و چگونه محاسبه می‌شود

Net Asset Value که به اختصار از آن به NAV یاد می‌گردد به خالص ارزش دارایی‌های یک شرکت سرمایه‌گذاری اشاره دارد. در واقع به ما این موضوع را نشان می‌دهد که ارزش روز آنچه متعلق به سهامداران است چند ریال است و این موضوع اصلی‌ترین مبحث در امر سرمایه‌گذاری است. فرمول محاسبه NAV از رابطه زیر محاسبه می‌گردد:

$$\text{NAV} = \frac{\text{ارزش روز بدهی‌ها} - \text{ارزش روز دارایی‌ها}}{\text{تعداد سهام شرکت}} = \text{خالص ارزش دارایی‌های هر سهم}$$

همان‌طور که در فرمول بالا مشاهده می‌کنید از ارزش روز دارایی‌ها و بدهی‌ها یاد شده است. بنابراین ما در فرمول محاسبه خالص ارزش دارایی‌های هر سهم به دنبال محاسبه ارزش روز حقوق صاحبان سهام هستیم تا ببینیم بر اساس آنچه امروز روی داده، ارزش روز سرمایه‌گذاری شرکت و در نتیجه ارزش روز حقوق صاحبان سهام شرکت سرمایه‌گذاری چند ریال است.

مفهوم بازده در سرمایه‌گذاری چیست؟

«بازده» به معنای مجموعه مزایایی است که در طول یک دوره به سهم تعلق می‌گیرد که این دوره متناسب با افق زمانی سرمایه‌گذاری فرد می‌تواند از روزانه، هفتگی، ماهانه تا سالانه یا هر دوره زمانی دیگری تغییر کند. بازده را

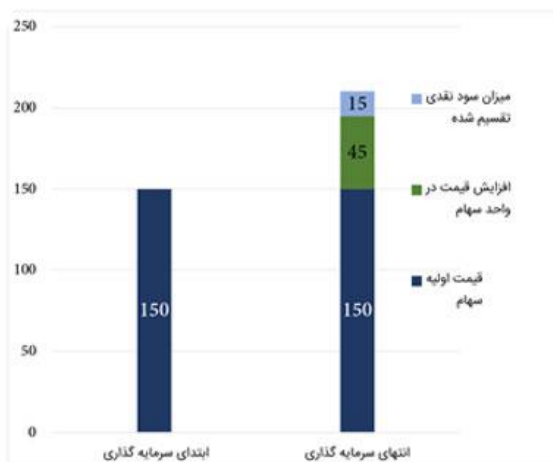
می‌توان پاداشی تعریف کرد که سرمایه‌گذار به ازای سرمایه‌گذاری خود در یک دوره زمانی به دست می‌آورد. بازده ممکن است «بازده واقعی» یا «بازده مورد انتظار» باشد.

بازده واقعی: مقدار عملی و حقیقی بازده‌ای است که سرمایه‌گذار به واسطه سرمایه‌گذاری خود در پایان مدت سرمایه‌گذاری به دست می‌آورد.

فرض کنید فردی، سهام شرکتی را به قیمت ۱۵۰ تومان می‌خرد. اگر این شرکت در پایان سال، به ازای هر سهم، ۱۵ تومان سود نقدی به سهامدارانش بدهد و قیمت سهم هم در پایان سال، به ۱۹۵ تومان برسد، بنابراین بازده سرمایه‌گذاری فرد در مجموع ۴۰ درصد بوده است؛ ۱۰ درصد بازده ناشی از دریافت سود نقدی و ۳۰ درصد بازده ناشی از افزایش قیمت سهام.

$$R (\%) = \frac{P_1 - P_0 + D}{P_0} * 100$$

P_0 = قیمت اولیه سهم در ابتدای دوره سرمایه‌گذاری
 P_1 = قیمت نهایی سهم در انتهای دوره سرمایه‌گذاری
 D = سود نقدی
 R = بازدهی سرمایه‌گذاری

$$40\% = \frac{195 - 150 + 15}{150} * 100$$

بازده مورد انتظار (بازده پیش‌بینی شده): مقدار بازده‌ای است که سرمایه‌گذار انتظار دارد آن را در دوره سرمایه‌گذاری کسب کند، یعنی پیش‌بینی می‌کند که احتمالاً چند درصد بالاتر بازده بدون ریسک بازار سود کسب می‌کند.

سهام شناور آزاد در بورس چیست و چگونه محاسبه می‌شود؟

به صورت کلی، سهام هر شرکت در بازار سرمایه، دو دسته سهامدار دارد؛ دسته اول سهامداران عمده یا راهبردی هستند که برای دوره‌ای بلندمدت روی شرکت سرمایه‌گذاری کرده‌اند. این افراد، شامل کلیه اشخاص حقیقی یا

حقوقی می‌شوند که مالک بیش از پنج درصد از سهام آن شرکت هستند. دسته دوم، سایر سرمایه گذاران (اعم از کدهای حقیقی و حقوقی) هستند که به دلایل مختلف، بخشی از سهام قابل معامله شرکت در بازار را خریداری کرده‌اند.

سهام شناور آزاد یا (Free Float) بخشی از سهام یک شرکت است که دارندگان آن، آماده عرضه و فروش آن سهام هستند. آنها قصد ندارند با حفظ آن قسمت از سهام، در مدیریت شرکت مشارکت کنند و انتظار می‌رود در آینده نزدیک، آن سهام، قابل معامله باشد. به عبارت دیگر، ۲۴ درصد از کل سهامداران، حاضر به عرضه سهام خود هستند و قصد ندارند سهم را نگهداری کنند و کرسی مدیریتی در این شرکت داشته باشند. ۲۴ درصد از کل ۷۸ میلیارد، شامل ۱۸ میلیارد و ۷۲۰ میلیون برگه سهم می‌شود. این درصد به ما کمک می‌کند تا بدانیم، چه میزان از سهامداران مایل به عرضه سهم هستند و این موضوع چقدر می‌تواند ریسک معاملات ما را در خرید یا فروش تحت تاثیر قرار دهد.

در حقیقت، هرچه این نسبت بزرگ‌تر باشد، یعنی تمایل سهامداران به نگهداری سهم کمتر است. بنابراین ریسک نگهداری سهم توسط ما افزایش می‌یابد. چون عده‌ای می‌توانند با عرضه خود، منافع نگهداری سهم توسط ما را تحت تاثیر قرار دهند.

چگونه سهام شناور آزاد را محاسبه کنیم؟

برای محاسبه سهام شناور آزاد باید ابتدا ترکیب سهامداران را بررسی کرده و سپس تعداد سهامداران راهبردی را تعیین کنیم. وقتی تعداد این سهامداران را بدانیم و از کل سهامداران کم کنیم، می‌توانیم به تعداد سهام شناور آزاد و درصد آن به کل سهام شرکت دست‌یابیم.

شناوری سهم چه اثری بر قیمت سهم و تصمیم سهامداران دارد؟

در بسیاری از بورس‌های دنیا، شرکت‌هایی که شناوری کمتر از ۲۵ درصد دارند، از فهرست شرکت‌های بورسی حذف می‌شوند. دلیلش هم این است که اگر شرکتی مایل نیست حداقل یک چهارم سهامش را به مردم بدهد پس نباید در بورس وجود داشته باشد. در نقطه مقابل، اگر سهمی شناوری زیادی داشته باشد، زودتر و سریع‌تر عرضه می‌شود.

در نتیجه، تعداد سهامداران مردمی بیشتر می‌شوند و امکان دست‌کاری قیمتی توسط تصمیم‌گیرندگان شرکت کاهش می‌یابد. اما اگر شرکتی شناوری کمی داشته باشد، توسط مدیران و سهامداران راهبردی می‌تواند به سمت اهداف مدنظر آن‌ها هدایت شود.

اگر **سهام شناور آزاد** کم باشد با سرمایه کم می‌توان قیمت آن را در دست گرفت و افزایش یا کاهش کاذب در آن ایجاد کرد و با شایعات سهامداران آن را فریب داد یا افراد را ترغیب به خرید آن کرد. در شرکت‌هایی با سهام شناوری بالا به راحتی نمی‌توان معاملات سهام را تحت تاثیر قرارداد. در چنین شرکت‌هایی حجم بالای معاملات و سهام‌دارانش مانع از نوسانات زیاد سهم می‌شود.

هرچه شرکت شناوری بالاتری داشته باشد، افزایش قیمت آن به سرمایه بیشتری نیاز دارد. مثلاً اگر دو شرکت با شناوری ۵۰ درصد و ۲ درصد را با هم مقایسه کنیم، شرکت اول برای تغییر قیمت به سرمایه بیشتری نیاز دارد. اما شرکت دوم با سرمایه کمی صف خرید می‌شود و رشد قیمتی پیدا می‌کند. به زبان ساده، زمانی که تعداد بیشتری از سهام، آماده عرضه باشند رشد قیمت با تاخیر همراه خواهد بود.

در هنگام عرضه و تشکیل صف فروش نیز شرکت با شناوری بالا، چون عرضه‌کنندگان بالقوه بیشتری دارد سریع‌تر صف فروش می‌شود. درصد **سهام شناور آزاد** به عنوان عامل اثرگذار بر افزایش نقد شوندگی، عمق و کارایی بازار مطرح می‌شود.

اگر به تازگی با بازار سهام آشنا شده‌اید، بهتر است سهامی را برای سرمایه‌گذاری انتخاب کنید که شناوری متعادل داشته باشد. برای به دست آوردن شناوری متعادل، کافی است میانگین سهام شناور شرکت‌های بازار را محاسبه کنیم و هر چه شناوری سهم موردنظر ما به این میانگین نزدیک‌تر باشد، شناوری متعادل‌تری دارد. سهم‌های کوچکی که **سهام شناور آزاد** کمی دارند بهترین سهم برای سفته‌بازها محسوب می‌شوند تا به راحتی و با سرمایه کم، روی آنها اثر بگذارند.

دامنه نوسان در معاملات سهام

ناظران و سیاست‌گذاران بورس برای هر سهم محدودیت دامنه نوسان در نظر گرفتند. این کار به آنها کمک می‌کند تا از نوسانات شدید و زیاد قیمت جلوگیری کنند. محدودیت دامنه نوسان برای سهام در بورس و همین‌طور فرابورس از منفی ۵ درصد تا مثبت ۵ درصد نسبت به قیمت روز قبل است. مثلاً اگر قیمت روز گذشته سهم فولاد ۵۰۰ تومان باشد برای امروز، قیمت می‌تواند فقط در محدوده ۴۷۵ تومان تا ۵۲۵ تومان نوسان داشته باشد و کمتر و بیشتر از این محدوده در وضعیت عادی بازار معامله‌ای نخواهد داشت.

منظور از صف خرید سهام چیست؟

در مثال بالا تصور کنید خبر خوبی از شرکت فولاد منتشر می‌شود. با تحلیلی که افراد انجام می‌دهند این سهم تا قیمت ۶۲۰ تومان رشد می‌کند. در نتیجه، سرمایه‌گذاران، تمایل خود را برای خرید این سهام نشان می‌دهند. در این حالت، از یک طرف، امکان قرار دادن سفارش در قیمت بیشتر از ۵۲۵ تومان به دلیل محدودیت نوسان در آن روز وجود ندارد و از طرف دیگر، افراد برای خریدن سهام فولاد با هم رقابت می‌کنند. در چنین وضعیتی، فزونی تقاضا بر عرضه سهام پیش می‌آید.

منظور از صف فروش سهام چیست؟

حال تصور کنید اتفاق یا خبری منفی برای سهمی که قیمت روز قبل آن ۵۰۰ تومان بوده می‌افتد. چه اتفاقی رخ می‌دهد؟ روز جاری با توجه به محدودیت دامنه نوسان منفی ۵ درصدی کف قیمتی که می‌توان سفارش گذاشت ۴۷۵ تومان است

صف فروش زمانی ایجاد می‌شود که فروشندگان در کف قیمتی مجاز سفارش فروش می‌گذارند اما خریداری وجود ندارد هر چه تعداد سهام در صف فروش بیشتر باشد در اصطلاح گفته می‌شود که صف سنگین است .

با توجه به انتشار خبر منفی در خصوص آن سهم، فشار زیادی برای فروشش ایجاد خواهد شد و عرضه سهم بر تقاضای آن فزونی خواهد یافت.

این وضعیت را به گونه‌ای تصور کنید که فروشنده‌ها باید برای رهایی از کاهش قیمت سهمشان در آینده برای فروش سهم خود از یکدیگر سبقت بگیرند و قیمت پیشنهادی برای فروش خود را مرتب کاهش دهند.

حالا به نظر شما فروشندگان تا کجا می‌توانند قیمت خود را کاهش دهند؟ تا منفی ۵ درصد یا همان ۴۷۵ تومان؟ به طور طبیعی اگر در قیمت ۴۷۵ تومان خریداری وجود نداشته باشد، فروشندگان در کف قیمت ۴۷۵ تومان با یکدیگر رقابت می‌کنند و هر کسی که زودتر سفارش خود را در کف قیمت قرار دهد در اولویت معامله قرار می‌گیرد. اگر حجم زیادی سهام در قیمت کف سفارش گذاشته شود و خریداری نباشد، صف فروش ایجاد خواهد شد.

نکته‌هایی که باید در صف خرید و صف فروش در نظر داشته باشید

حتما یادتان باشد اگر یک سهمی صف خرید داشت دلیلی بر رشد روزهای بعد آن سهم نیست و اگر سهمی هم در منفی کامل، صف فروش داشت، دلیلی بر افت سهم در روزهای آتی نیست. سهم‌های زیادی در بازار با صف خرید و صف فروش وجود داشتند اما روز بعد روند حرکتی آنها برعکس شده است. بنابراین توصیه می‌کنیم برای

خرید و فروش فقط صف خرید و صف فروش سهام را ملاک قرار ندهید. **یک موضوع مهم** در صف خرید و صف فروش که حتما باید در نظر داشته باشید، ارسال سفارش آنلاین است. در ارسال سفارش، گزینه‌ای با عنوان «**حجم نمایشی**» در سامانه معاملات آنلاین کارگزاریتان مشاهده خواهید کرد. تحت هیچ عنوان نباید برای ارسال سفارش سهم‌هایی که صف خرید و صف فروش هستند، حجم نمایشی قرار دهید. چرا؟ به این دلیل که اگر مثلا بخواهید ۱۰۰ هزار سهم را در صف فروش بفروشید و حجم نمایشی را ۴۰ هزار سهم بذارید، پس از معامله این ۴۰ هزار سهم، باقی مانده سهامتان – همان ۶۰ هزار سهم دیگر – به آخر صف فروش منتقل خواهند شد. بنابراین منطقی نیست که از گزینه حجم نمایشی در سهامی که صف فروش یا صف خرید هستند استفاده کنید.